

گفت‌و‌گو یا **دکتر محمد دهقان عضو هیأت‌رئیسه مجلس شورای اسلامی**

سواری‌بد اخلاقان بر امواج سیاست

علی دهبی

دکتر محمد دهقان از جمله نمایندگانی است که در بحث‌های مجلس و ارائه طرح‌های کارشناسی حضوری فعال دارد. در این گفت‌وگو که سعی کردیم نگاهی کارشناسانه به مسأله بداخلاقی‌های سیاسی داشته باشیم!پیشان تأکید داشتند که مطلق‌انگاری باعث می‌شود بداخلاقی در فضای سیاسی کشور بیشتر شود. این عضو کمیسیون حقوقی مجلس اعتقاد دارد برای ایجاد وحدت‌نیا بد تمام گروه‌ها منطبق بر هم باشند بلکه با اغماض می‌توان گروه‌های معتقد را با یکدیگر همگرا کرد. وی نقش شورای نگهبان و رسانه‌ها را در مقابله با بداخلاقی‌ها نقش بزرگی می‌داند و اعتقاد دارد که برای ایجاد تقوای سیاسی در کشور، باید کار فرهنگی گسترده‌ای انجام بگیرد. متن گفت‌وگوی ما با دکتر محمد دهقان؛ نماینده مردم چناران و طر قیبه در دوره‌های هفتم و هشتم مجلس شورای اسلامی را در ادامه می‌خوانید:

هفته‌نامه چرخه ■ شماره ۱۱۰

است که هم مشارکت اجتماعی و هم رشد و پیشرفت کشور را به‌دنبال دارد. اگر قرار باشد در هر انتخاباتی ما با بی‌تقوایی، نفاق و دو دستی‌گری بین مردم ایجاد کنیم و اخلاق را در پایه رقابت‌انتخابی ذبح کنیم، اصلاً، با وجود اینکه ما سوازیار نیست، لذا روشن است که هم رهبری نظام اسلامی و هم کلیه معتمدین به ارزش‌های دینی بر اخلاق سیاسی و هم تقوای جمعی تأکید کنند و انتخابات را فضایی برای تضارب افکار و اندیشه‌ها و پیشرفت بیشتر کشور و رشد اجتماعی که در آن مشارکت مردم صورت می‌گیرد، مورد توجه قرار بدهند.

چه اتفاقی در فضای سیاسی کشور رخ داده که این تضارب افکار به تقابل منجر شده است؟

متأسفانه بعضی مواقع افراد با جریان‌هایی هستند که فکر می‌کنند برای اثبات خودشان باید دیگران را نفی کنند یا برای آن‌ که حرف و منطق خود را به کرسی بنشاندند، سا بی‌تقوایی کامل باید از روی دیگران عبور کرده و آن‌ها را تخریب کنند. باید به این دوستان متذکر شد که رقابت‌انتخابی برای تخریب دیگران نیست، بلکه برای این است که هر کس برنامه‌ها و ویژگی‌های شخصیتی و دیدگاه‌های خود را بیان کند، به قول معروف متاع خود را فریاد بزند و مردم این دیدگاه را متوجه شوند و هر کالای سیاسی بهتری که تشخیص دادند را برگزینند. انتخابات برای اتحاد است؛ نه این‌ که یک نامزد نامزد دیگری را بکوبد و از روی نعلش دیگران عبور کند که خودش به پست و مقامی برسد.

عقلانی این است که مسأله‌ای که شما فرمودید، بین دو جناح که هدف غیرمشتراک و اصول غیرمشتراک دارند، صدق کند. چرا در داخل جریان اصول‌گرای، وحدت کلمه بر پایه اصول به‌سختی در حال شکل‌گیری است و بعضی گروه‌های سیاسی نیز به بهانه مختلف دچار بی‌اخلاقی هستند؟

البته به‌منظر من تفاوتی نمی‌کند، هر مجموعه و هر شخصیتی که به این مسأله اعتقاد نداشته باشد و مشیی را بر این قرار دهد که با استفاده از ابزارهای ناپسند به قدرت برسد، خود به خود دچار انحراف سیاسی می‌شود و گرفتار بداخلاقی انتخاباتی می‌شود. ممکن است تحت عنوان مقدسی هم باشد، بنابراین منحصر به اکثریت و اقلیت و اصول‌گرا و اصلاح‌طلب نیست. بی‌اخلاقی برمی‌گردد به هواهای نفسانی که افراد درگیر آن هستند و مطلق‌انگاری که روش سیاسی‌شان شده است. برای این‌گونه افراد پیروزی اخلاقی مهم نیست بلکه اصل پیروزی انتخاباتی، یا هر وسیله‌ای است، این قبیل افراد ممکن است در همه‌جا باشند.

متأسفانه سیاستپون کشورمان در سال‌های اخیر دچار یک بلایه بی‌اخلاقی شده‌اند. در سال‌های اخیر به تدریج جریان سیاسی در کشور شکل گرفت که رویکرد رفتاری‌اش در انتخابات‌های گذشته بر پایه تخریب دیگران

بوده است. در انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته هم به‌منظرم این آفت را داشتیم. نمی‌خواهم بگویم فتنه‌ای که سال ۸۸ موجود آمد، ناشی از این بی‌اخلاقی‌ها بود، اما قطعاً بی‌اخلاقی‌های سیاسی، جایگاه‌انتخابات را پایین آورد و برخی از این بی‌اخلاقی‌های سیاسی بهانه‌ای به دست مخالفین نظام هم داد. بعد از آن هم متأسفانه دیدیم جریان سیاسی که بعدها به‌عنوان جریان انحرافی مشهور شد، همه را تخریب می‌کند تا خودش را اثبات کند. این گروه در لباس اصول‌گرایی جلو آمد و تمام شخصیت‌هایی را که در این

را با بهره‌برداری سیاسی از موضوع فتنه، له کرد و کوشید بر موج احساسات ضدفتنه مردم سوار شود. این رفتاری که این آقایان کردند و امروز هم در لباس جریان انحرافی و نامه‌های دیگر نامه دارد، به‌منظر من ناشی از چند اشکال است. یکی این است که این‌ها از تفکری بسته دارند. در درون فرق اسلامی داد. بعد از آن هم متأسفانه دیدیم جریان سیاسی که بعدها به‌عنوان جریان انحرافی مشهور شد، همه را تخریب می‌کند تا خودش را اثبات کند. این گروه در لباس اصول‌گرایی جلو آمد و تمام شخصیت‌هایی را که در این

نظام اسلامی از ابتدا این ظرفیت را داشته که با وجود تمام اختلاف دیدگاه‌ها همه را در کنار یکدیگر نگه داشته و ما هم که ادعا می‌کنیم به‌عنوان مجموعه‌های پیرو ولایت و نظام و به مسائل مختلف نگاه می‌کنیم، طبیعتاً باید این تحمل و ظرفیت را داشته باشیم که نیروهای مختلف اجتماعی را با وجود اختلاف نظر در کنار هم نگه داریم

کشور به‌عنوان مراجع اجتماعی از آن‌ها یاد می‌شود. به زشت‌ترین اشکال مورد هجومه قرار داد. البته متکبر نقصان آن مجموعه‌ها و شخصیت‌ها نیستیم و نفی نمی‌کنیم که افراد و شخصیت‌ها دارای اشکالاتی بودند، اما له کردن افراد و تخریب شخصیت‌ها و افراد برجسته کشور در عرصه انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته، قبل و پس از آن به‌منظر من بدون برنامه‌ریزی قبلی نبوده و با برنامه اتفاق افتاد.

مصادیقی برای این‌روش گروه موسوم به جریان انحرافی و یا هر جریان سیاسی دیگر سراغ دارید؟

بله نمونه‌اش کافی بود که نشریه‌ای بی‌هویت و بدون ریشه در این کشور انجام داد و آمد یک شخصیت سیاسی مورد انتقاد را در روی جلد قرار داد و اکثر شخصیت‌های نظام از زیرمجموعه آن فرد نشان داد و آن‌ها

در زمین

- بی‌اخلاقی برمی‌گردد به هواهای نفسانی که افراد درگیر آن هستند و مطلق‌انگاری که روش سیاسی‌شان شده است. برای این‌گونه افراد پیروزی اخلاقی مهم نیست، بلکه اصل پیروزی انتخاباتی، یا هر وسیله است
- در سال‌های اخیر به تدریج جریان سیاسی در کشور شکل گرفته که رویکرد رفتاری‌اش در انتخاباتی که تاکنون شرکت کرده، بر پایه تخریب دیگران بوده است
- له کردن افراد و تخریب شخصیت‌ها و افراد برجسته کشور در عرصه انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته، قبل و پس از آن، به‌منظر من بدون برنامه‌ریزی قبلی نبوده و با برنامه اتفاق افتاد.
- در جنگ نرمی که دشمن علیه نظام جمهوری اسلامی ایران طراحی کرده، خلاف تئوری‌های جنگی است که برخی گروه‌ها بگویند جنگ تمام‌عیاری شکل گرفته که همه ضدا هستند و هیچ‌کس را سراغ نداریم که با ما اشتراکاتی داشته باشد
- به‌منظر من کار هنری هم لازم است تا بداخلاقی سیاسی در جامعه ما منقور شود، یعنی کسی با بداخلاقی سیاسی به‌جایی نرسد و کسی که بداخلاقی سیاسی می‌کند، قهرمان تلقی نشود. کسی که در هر مقامی قرار دارد و در تلوویزیون و رسانه‌ها به دیگران تهمت تاروا می‌زند نباید در ذهن مردم قهرمان تلقی شود بلکه به‌عنوان فرد منقور تلقی شود، چون اخلاق سیاسی را ذبح می‌کند
- شخصیت‌هایی که تریبون‌دار نظام بودند، قطعاً باید در برابر فتنه موضع می‌گرفتند و این انتظار حقی هم بود که موضع بگیرند. اما کسلی با توجیهاتی که دارند موضع نگرفتند. نه رئیس قوه مقننه و نه رئیس قوه مجریه هیچ‌کدام موضع صریحی نگرفتند
- طرح نظارت بر نمایندگان علی‌رغم آن‌ که جریان محدودی در مجلس سعی کردند با موج‌سواری اصل مجلس را به‌خاطر این قضیه تخریب کنند، حرکت مثبت و شمرینی بود

■ شورای نگهبان با بداخلاقان بر خورد نکند

موضع‌گیری کرده، باید کنار گذاشت؟

ما معتقدیم، کسلی که در حادثه فتنه سکوت کردند، مرتکب اشتباه بزرگی شدند، چراکه خواسته رهبری در موضع‌گیری صریح از عیله فتنه را عملی نکردند، در آن فضای غیرالوآود عقل و تدبیر اقتضا می‌کرد که همه نیروهای نظام در برابر فتنه موضع بگیرند تا فضا روشن شود و ابهام‌ها از بین برود. شخصیت‌هایی که تریبون‌دار نظام بودند، قطعاً باید در برابر فتنه موضع می‌گرفتند و انتظار حقی هم بود که موضع بگیرند. اما کسلی با توجیهاتی که دارند موضع نگرفتند.

نه رئیس قوه مقننه و نه رئیس قوه مجریه هیچ‌کدام موضع صریحی نگرفتند. شاید موضعی هم داشته باشند شاید هم هرکدام دلایلی داشته باشند. شاید همه این دلایل

را موجه ندانیم. اما زمانی که این آقایان موضع گرفتند، نباید بگویم شمال‌ساکتین هستند. حالا دیگر موضع بگیرید فرض بر این است که در آن زمان به‌رغم ما اشتباه کردند، اما زمانی‌که موضع می‌گیرند باید تشویق‌شان کنیم، نه این‌ که کلا حذف‌شان کرده و بگوییم چون در آن زمان موضع نگرفتید و یک اشتباه واضح سیاسی داشتید، باید از عرصه اجتماعی کنار گذاشته شوید.

البته عدم برخورد حذفی با نیروهای سیاسی‌ای که در فضای کشور هستند، توجیه عقلی هم دارد.

بله ما بحث رقابت‌سیاسی را در پیش داریم. در این رقابت همه گروه‌ها به‌دنبال یازگیری هستند. در جنگ نرمی که دشمن برای نظام جمهوری اسلامی ایران طراحی کرده، خلاف تئوری‌های جنگی است که برخی گروه‌ها بگویند جنگ تمام‌عیاری شکل گرفته که همه ضدا هستند و هیچ‌کس را سراغ نداریم که با ما اشتراکاتی داشته باشد. اگر بخواهیم با کم کردن تعداد خودی‌ها تضعیف روحیه کنیم، خلاف فرمول‌های جنگی است. شما باید چپبه خودت را قوی و بزرگی نشان دهی. در طراحی جنگ نرم دشمن، نباید همه را به‌دلیلی متهم کرد و همه را در برابر خود قرار داد و گفت سا یک گروه کوچک مفلوم هستیم. در رقابت‌های انتخاباتی هم اتفاقاً نباید این‌روش را در پیش گرفت. اگر کسلی را که ظرفیتی دارند، توانستی در کنار خودت بنشانی، می‌توانی هم‌گرایی بیشتری در جامعه درست کنی و قطعاً هم این به معنی پذیرش تمام دیدگاه‌های آن فرد نیست.

نظام اسلامی از ابتدا این ظرفیت را داشته که با وجود تمام اختلاف دیدگاه‌ها، همه را در کنار یکدیگر نگه داشته و ما هم که ادعا می‌کنیم به‌عنوان مجموعه‌های پیرو ولایت و نظام و از منظر نظام به مسائل مختلف نگاه می‌کنیم، طبیعتاً باید این تحمل و ظرفیت را داشته باشیم که نیروهای مختلف اجتماعی را با وجود اختلاف‌نظر در کنار هم نگه داریم به‌ویژه این‌ که ما خطر جریان انحرافی و خطر جریان فتنه را داریم و نباید نسبت به این‌ها غافل باشیم.